HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Põlva Jakobi Kooli Sihtasutus
Kesk tn 11
63308 Põlva
Põlvamaa

14.11.2025 nr 9.5-2.2/25-26/4/28

Põlva Jakobi Kooli riikliku järelevalve õiendi kinnitamine

Erakooliseaduse § 23 lõike ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Põlva Jakobi Kooli riikliku järelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäev jooksul pärast ettekirjutuste tähtaega.

3. Riikliku järelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Inna Mikli
järelevalveosakonna peaekspert

Lisad:
1. Põlva Jakobi Kooli riikliku järelevalve õiend
2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Põlva Jakobi Kool

735 0579
inna.mikli@hm.ee

PÕLVA JAKOBI KOOLI RIIKLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Põlva Jakobi Kool (edaspidi *kool*) on Põlva Jakobi Kooli Sihtasutuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Kesk 11, Põlva 63308, Põlva maakond.

2. Kool on eraüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I, II ja III kooliastmes ning millel on I ja II kooliastmes õppetöö läbiviimiseks tähtajaline tegevusluba kuni 31.08.2026.

3. Riiklikku järelevalvet kooli ja kooli pidaja üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 16.06.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/4/1 „Riikliku järelevalve algatamine Põlva Jakobi Koolis“ alusel Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna peaekspert Inna Mikli, nõunik Ruth Elias ja õigusnõunik-peaekspert Triin Hüva.

4. Järelevalve eesmärk oli hinnata, kas kooli I ja II astme õppe- ja kasvatustegevuse korraldus on kooskõlas tegevusloa taotlemisel esitatud dokumentides sätestatuga, vaadelda õpilaste arengu toetamist ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni.

5. Järelevalve algas 29.09.2025.

6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja esindajate, direktori, kolleegiumi (nõukogu), õpilaste, õpetajate, lapsevanemate ja Põlva vallavalitsuse esindajatega, tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, külastati tunde, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Põlva Jakobi Kool on Põlvas tegutsev eraüldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Õppeasutusel on kõikides põhikooliastmetes tähtajaline tegevusluba, I ja II kooliastme tegevusluba lõpeb 31.08.2026.

Kristlikule maailmavaatele ja luterlikele traditsioonidele tuginev ning Kagu-Eesti kultuuripärandit väärtustav kool tegutseb 2023/2024. õppeaastast. Seisuga 29.09.2025 õppis õppeasutuse kooliosas 79 õpilast ning töötas 19 õpetajat.

Kooli pidaja ei ole õppekava korrektselt kinnitanud. Õppekava vajab täiendamist ja muutmist: dokumendi üldosa ning ainevaldkondade kavad ja ainekavad tuleb riiklike õppekavade kehtivate redaktsioonidega kooskõlla viia.

Koolil on nõukogu, mida nimetatakse kolleegiumiks. Kolleegiumi koosolekud on toimunud kahel korral, kolleegium kõiki seadusega sätestatud ülesandeid täitnud ei ole.

Õppenõukogu koosolekud on toimunud regulaarselt, kuid koosolekute protokollide vormistamisel on tehtud erinevaid vigu.

Õppekava põhjal rakendatakse kooli 1.–4. klassis üldõpetuse põhimõtteid, õppekava erinevates punktides on välja toodud erinevad õppeained, mida lõimituna õpetatakse. Järelevalves selgus, et üldõpetus hõlmab ennekõike eesti keelt, matemaatikat ja loodusõpetust.

1.–4. klassis kasutatakse kujundavat hindamist. Vanemate klasside õpilastele pannakse hindeid, mõnes õppeaines on neil nn eristav (omandatud, osaliselt omandatud, veel mitte omandatud) ja mõnes mitteeristav (arvestatud, mittearvestatud) hindamine. Õppekavas on mõne klassi puhul selgitatud, kuidas niisugused hinnangud vajadus korral viiepallisüsteemi teisendatakse, mõne klassi puhul mitte. Elektroonilised klassipäevikud on Stuudiumi keskkonnas.

Koolis õpetatakse luterlikku usuõpetust, põhikirjaga on selle õppeaine reguleerimiseks ette nähtud vastav kord, kuid see puudub. Õpilaste, lapsevanemate ja õpetajate sõnul kristlikku maailmavaadet kellelegi peale ei suruta.

Direktor on sisehindamise korra kehtestanud, kuid kolleegium seda dokumenti arutanud ei ole. Kord vajab muutmist, sest ei ole kooli põhikirja, tegutsemisvormi, töötajate koosseisu ja struktuuri ning tegeliku õppe- ja kasvatustegevuse korraldusega kooskõlas.

Koolil on kehtiv arengukava. 2025/2026. õppeaasta üldtööplaani kinnitas õppenõukogu oktoobrikuus. Dokument on üldsõnaline, konkreetsed tegevusnäitajad, mis aitaksid õppeaasta jooksul saavutatut hinnata, puuduvad. Esiletõstmist väärib, et igal kuul planeeritakse mingit kindlat õpilaste oskust või omadust arendada.

Koolis on olemas arenguvestluste läbiviimise kord, kuid õppenõukogu ja kolleegium seda dokumenti arutanud ei ole. Arenguvestlused on toimunud ja dokumenteeritud, õpilaste sõnul on need väga toredad ja innustavad.

Direktor on määranud hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*), individuaalse arengu jälgimise kaardid ja individuaalsed õppekavad on olemas.

Mitu õpilast, kellele kooliväline nõustamismeeskond on soovitanud väikeklassi, õpivad tavaklassis, kuigi väiksema klassi või rühma vajadust tunnistasid nii direktor kui tugispetsialistid.

Koolis töötavad nõutava kvalifikatsiooniga logopeed, eripedagoog ja sotsiaalpedagoog. Koolipsühholoogi ei ole ning koolipsühholoogi teenust ei pakuta, kuigi õppeasutuses on õpilane, kellele kooliväline nõustamismeeskond on niisugust teenust soovitanud.

Koolis on 19 õpetajat, nõuetekohane kvalifikatsioon on neist 12-l, 7-l vastavat kvalifikatsiooni ei ole, kuid 3 neist õpib kõrgkoolis õpetajakoolituse õppekaval. Nädalas on 193 õppetundi, neist 127 (66%) tundi viivad läbi õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane, ja 66 (34%) tundi õpetajad, kellel nõutav kvalifikatsioon puudub.

Kooli põhikirjas vajab täpsustamist õppepäevade arv.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja direktorile ärakuulamiseks 29.10.2025. Kooli pidaja vastas 04.11.2025, pidaja ettepanekuga määrata ettekirjutuse nr 4.8.1 tähtajaks 01.01.2026 arvestati.

OLUKORRA KIRJELDUS

Põlva Jakobi Kool on Põlvas tegutsev eraõppeasutus, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Õppeasutuse koosseisu kuuluvad ka lasteaed ja eelkool. Põhikirjas on välja toodud, et tegemist on kristlikel alustel tegutseva erakooliga, kus on rohkem koolirõõmu,

vähem pingeid ja kooliväsimust, kus märgatakse andeid, toetatakse last raskustes, kedagi ei jäeta kõrvale. Arengukava põhjal on tegemist kogukondliku kristlikul maailmavaatel põhineva õppeasutusega, mis väärtustab luterlikke traditsioone ja Kagu-Eesti kultuuripärandit. Kooli põhiväärtused on austus, hoolivus, tänulikkus ja vastutustunne.

Seisuga 29.09.2025 õppis koolis 79 õpilast. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli haridusasutuses 22, kooliosas töötas neist 21.

1. Kooli õppekava vastavus nõuetele

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus[1] (edaspidi *PGS*) sätestab, et kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava. Erakooliseaduse[2] (edaspidi *EraKS*) põhjal on erakooli õppekorralduse aluseks õppekava ning erakooli nõukogu kehtestatud eeskirjad. Eraõiguslikus põhikoolis ja gümnaasiumis tuleb õppe ja kasvatuse korraldamisel lähtuda PGSis sätestatust.[3] EraKSi[4] kohaselt kinnitab erakooli õppekava pidaja, andes selle PGSi[5] alusel eelnevalt arvamuse andmiseks hoolekogule (nõukogule), õpilasesindusele ja õppenõukogule. EraKS[6] sätestab, et õppekavas teeb muudatusi nõukogu ja need kinnitab erakooli pidaja.

Haldusakt on õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele.[7] Järelevalvele esitati kooli õppekava, mille üldosa esilehele on kirjutatud, et õppekava kinnitas pidaja nõukogu 25.04.2024. Pidaja nõukogu koosoleku protokolli[8] põhjal kinnitas kooli pidaja õppekava üldosa 28.03.2023. Järelevalvele ei esitatud dokumente, mis näitaksid, millal kinnitati valdkonnakavad, samuti ei esitatud dokumente, mis tõendaksid, et uus õppekava kinnitati 25.04.2024. Pidaja nõukogu protokolli[9] põhjal toimus sel päeval küll koosolek, kuid sel koosolekul õppekava ei kinnitatud. Kuna kinnitamise otsust ei ole, pole ka üheselt mõistetav, milline õppekava kehtib. Järelevalves hinnati siiski õppekava, mille kool esitas ning mille päisesse on märgitud, et selle dokumendi kinnitas pidaja 25.04.2024.

Kooli nõukogu nimetatakse kolleegiumiks, kolleegiumi koosolekuid on protokollide[10] ja direktori kirja[11] põhjal toimunud kaks, õppekava koostamist või muutmist arutatud ei ole. Ka ei ole protokollide põhjal arutanud õppekava õppenõukogu ega õpilasesindus. Kooli direktor väitis, et pidaja siiski kinnitas õppekava, et tegemist on protokolli vormistamise veaga. Direktori sõnul aitasid õpetajad õppekava koostada – töötasid töörühmades ja spetsiaalsetel koosolekutel, seetõttu ei peetud vajalikuks õppekava õppenõukogu koosolekul veel kord läbi arutada. Õpetajad ja tugispetsialistid kinnitasid, et osalesid õppekava koostamise töörühmades. Direktor rääkis, et õpilasesinduse ja kolleegiumi liikmed õppekava enne kinnitamist ei arutanud. Pidaja ja kolleegiumi esindaja sõnul kaasatakse kolleegiumi liikmed õppekava aruteludesse, sisuline töö toimub, kuid dokumentide vormistamisel esineb puudusi.

1.2. Järelevalves hinnati õppekava vastavust PGSile, EraKSile, põhikooli riiklikule õppekavale[12] (edaspidi *PRÕK*) ja põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale[13] (edaspidi *PLRÕK*).

---

[1] PGS, § 17 lg 1.
[2] EraKS, § 13 lg 1.
[3] EraKS, § 13 lg 1^2.
[4] EraKS, § 11 lg 2.
[5] PGS, § 17 lg 2.
[6] EraKS, § 11 lg 3.
[7] Haldusmenetluse seadus, § 54.
[8] Põlva Jakobi Kooli Sihtasutuse nõukogu 24.04.2024 koosoleku protokoll nr 9.
[9] Põlva Jakobi Kooli Sihtasutuse nõukogu 25.03.2024 koosoleku protokoll.
[10] Kolleegiumi 11.04.2024 koosoleku protokoll nr 1 ja 13.03.2025 koosoleku protokoll nr 1.
[11] Direktori 15.09.2025 e-kiri, registreeritud numbriga 9.5-2.2/25-26/4/20.
[12] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava".
[13] Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava".

1.3. Õppekavas[14] on välja toodud kooli eripära: dokumendis on kirjutatud, et kool on kogukondlik kristlikul maailmavaatel ja Kagu-Eesti kultuuripärandi väärtustamisel rajanev uuendusmeelne ja inimsõbralik haridusasutus, kus kõik koolipere liikmed on nii füüsilises, intellektuaalses kui hingelises arengus toetatud. Kooli eripäraks on, et pakutakse kristlikku hingeharidust, väärtustatakse eesti kultuuri, peetakse oluliseks iga õpilase ja töötaja vaimset, hingelist ja füüsilist tervist. Koolis rakendatakse üldhariduslikku õppeviisi, lähtutakse Tartu Ülikooli eetikakeskuse hea kooli mudelist. Ühtsustunnet sümboliseerib koolivorm.

1.4. Õppekava üldosa ei ole õigusaktidega kooskõlas ning vajab täiendamist ja muutmist.

1.4.1. PRÕK[15] sätestab, et kool võib viiepallisüsteemi asemel kasutada koolisiseselt teistsugust hindesüsteemi, kuid kasutatavat hindesüsteemi tuleb kirjeldada ning hinnete viiepallisüsteemi teisendamise põhimõtted kooli õppekavas sätestada. Kooli õppekavas[16] on kirjeldatud 1.–6. klassi hinnete teisendamist, kuid mitmeid aineid (muusikat, kunsti, inimeseõpetust, liikumisõpetust, käsitööd, kodundust ja tehnoloogiaõpetust, majandus- ja ettevõtlusõpet) hinnatakse mitteeristavalt ka 7. ja 8. klassis. Kas ja kuidas 7. ja 8. klassi mitteeristavad hinnangud arvestatud ja mittearvestatud viiepallisüsteemi teisendatakse, õppekavas välja toodud ei ole.

1.4.2. Riiklikud õppekavad[17] sätestavad, et koolis, kus korraldatakse õpet nii PRÕKi kui PLRÕKi järgi, koostatakse kooli õppekava ühine üldosa, lähtudes PRÕKis[18] sätestatust ja arvestades PLRÕKis kirjeldatud erisusi. Koolis õppis 29.09.2025 seisuga lihtsustatud riikliku õppekava järgi üks õpilane. Kooli õppekava üldosas on lihtsustatud õppe õppekorralduse kohta mõned viited, näiteks on kirjutatud[19], et lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane tasemetöid sooritama ei pea. Kooli õppekava üldosas tuleb selgelt välja tuua, milliste riiklike õppekavade alusel koolis õpe toimub, ning õppekava ja lisad vastavalt vormistada.

1.4.3. PRÕK[20] sätestab, et kooli õppekava üldosas tuuakse välja vaba tunniressursi kasutus ja põhjendused. Kooli õppekavas on selgitatud usuõpetuse ning meedia ja suhtlusõpetuse tundide valikut, kuid informaatika, majandus- ja ettevõtlusõppe ning võru keele ja kultuuri tundide lisamist kooli õppekavva põhjendatud ei ole.

1.4.4. PRÕK[21] sätestab, et õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused kirjeldatakse kooli õppekava üldosas. Kooli õppekavas niisugune kirjeldus puudub.

1.5. Kooli õppekava peab koosnema[22] üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Vastuolusid õigusaktides sätestatuga on järgnevalt välja toodud valdkonna- ja ainekavades.

1.5.1. PRÕKi[23] nõuetele ei vasta keele ja kirjanduse valdkonnakava üldosas, sest puudub üldpädevuste saavutamise toetamise kirjeldus. Eesti keele ja kirjanduse ainekavas on III kooliaste kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel, seetõttu ei ole võimalik haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

[14] Kooli õppekava, p-d 2.1 ja 2.2.
[15] PRÕK, § 21 lg 4.
[16] Kooli õppekava, p 7.3.
[17] PRÕK, § 24 lg 5 ja PLRÕK, § 5 lg 2.
[18] PRÕK, § 24 lg 6.
[19] Kooli õppekava, p 9.2.1.
[20] PRÕK, § 24 lg 6 p 2.
[21] PRÕK, § 15 lg 11.
[22] EraKS, § 11 lg 4 p 2, PRÕK, § 24 lg 5.
[23] PRÕK, lisa 1 p-d 1, 2.1 ja 2.2.

1.5.2. PRÕKi[24] nõuetele ei vasta võõrkeelte valdkonnakava üldosa. A- ja B-võõrkeele I kooliastme õpitulemused on koostatud valdkonnakava ja ainekava kehtetu versiooni alusel ning seetõttu ei ole võimalik haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

1.5.3. PRÕKi[25] nõuetele ei vasta matemaatika ainekava, mis on koostatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel ja ei võimalda haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

1.5.4. PRÕKi[26] nõuetele ei vasta loodusainete valdkonnakava üldosa. Loodusõpetuse, bioloogia, füüsika ja keemia ainekava on koostatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel ning ei võimalda haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada. Geograafia ainekava järelevalvele ei esitatud.

1.5.5. PRÕKi[27] nõuetele ei vasta sotsiaalainete valdkonnakavas üldosa. Inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava on koostatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel ning ei võimalda haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

1.5.6. PRÕKi[28] nõuetele ei vasta kunsti ainekava: klassiti esitatavad õpitulemused on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel ning seetõttu ei ole võimalik haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

1.5.7. PRÕKi[29] nõuetele ei vasta tehnoloogia valdkonnakava üldosa. Tööõpetuse, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavad on koostatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel ning ei võimalda seetõttu haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

1.5.8. PRÕKi[30] nõuetele ei vasta kehalise kasvatuse valdkonnakava üldosa ja kehalise kasvatuse ainekava: valdkonnakava üldosas puuduvad üldpädevuste arengu toetamise kirjeldused ning välja toodud hindamise kirjeldus vajab täpsustamist, kehalise kasvatuse ainekavas on III kooliastme õpitulemused ja neile vastav õppesisu esitatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel ning seetõttu ei ole võimalik haridustaseme lõpuks oodatavaid õpitulemusi saavutada.

1.6. Seadus[31] sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel täies mahus avalikustatud. Õppekava on kooli veebilehel kättesaadav, kuid seda on keeruline leida.

1.7. Ettepanekud direktorile

1.7.1. Täiendada, toimetada ja vormindada õppekava teksti, et see oleks kergemini arusaadav.
1.7.2. Nummerdada õppekava leheküljed, et vajalikke sätteid oleks lihtsam leida.
1.7.3. Luua kooli kodulehele dokumentide alajaotus ning teha selle alla kättesaadavaks kõik peamised dokumendid, et huvilistel oleks neid lihtsam leida.

1.8. Ettekirjutused pidajale

1.8.1. Kinnitada kooli õppekava vastavalt erakooliseaduse § 11 lõigetes 2 ja 3, § 11 lõike 4 punktis 2, § 13 lõikes 1^2 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikes 2 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.
1.8.2. Tagada kooli õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavade kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruses nr 182 „Põhikooli

[24] PRÕK, lisa 8 p-d 1, 2.1.3, 2.2.3.
[25] PRÕK, lisa 5 p 2.1.
[26] PRÕK, lisa 4 p-d 1, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 ja 2.5.
[27] PRÕK, lisa 6 p-d 1, 2.1, 2.2 ja 2.3.
[28] PRÕK, lisa 3 p 2.1.
[29] PRÕK, lisa 7 p-d 1 ja 2.1.
[30] PRÕK, lisa 2 p-d 1 ja 2.1.
[31] PGS, § 69 lg 1.

lihtsustatud riiklik õppekava“ kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktides 1.4 ja 1.5 ning nende alapunktides esitatule. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

2.1. Seaduses[32] on sätestatud, et erakooli juhtorganid on direktor ja nõukogu. Kooli põhikirjas[33] on kirjutatud, et kooli juhtorganiteks on direktor ja nõukogu, mida nimetatakse kolleegiumiks. Direktor alustas koolis tööd 17.03.2023, tema kvalifikatsioon vastab nõuetele. Kolleegiumi liikmed on Põlva Maarja koguduse õpetaja, kooli direktor ning pidaja, pedagoogide ja lapsevanemate esindajad. Kolleegiumi koosseis vastab erakooliseaduses[34] ja kooli põhikirjas[35] sätestatule.

2.2. Seaduses[36] on sätestatud, et hoolekogu (kolleegiumi) koosolekud peavad toimuma vähemalt kord nelja kuu jooksul, kooli põhikirjas[37], et vähemalt neli korda aastas. Kolleegium neid sätteid järginud ei ole, koosolekud on protokollide[38] ja direktori kinnitusel toimunud vaid korra õppeaastas. Kolleegiumi ülesanded on sätestatud seadustes[39] ja kooli põhikirjas[40], protokollide[41] põhjal kolleegium kõiki neid täitnud ei ole, näiteks ei ilmne protokollidest, et kolleegium oleks arutanud majandusaasta aruannet või eelarvet, andnud arvamuse õppekava või arengukava kohta, teinud ettepaneku põhikirja muutmiseks. Pidaja ja kolleegiumi esindajad tunnistasid, et pidaja ja kolleegiumi ülesanded on segi läinud, kolleegiumi ülesandeid on täitnud peamiselt pidaja ehk sihtasutuse nõukogu, kuhu kuulub eri huvigruppide esindajaid, ka õpetajaid ja lapsevanemaid. Pidaja esindajad olid nõus, et töökorraldust on vaja muuta.

2.3. Õppenõukogu[42] ülesandeks on oma pädevuse piires õppe- ja kasvatusalaseid otsuseid teha, õppe- ja kasvatustegevust analüüsida ja hinnata. Seadus[43] määrab kindlaks õppenõukogu liikmed, nendeks on direktor, õpetajad, tugispetsialistid ning teised direktori nimetatud isikud. Õppenõukogu töökord ja otsuste vastuvõtmise kord on ministri määrusega[44] reguleeritud.

Koolil on õppenõukogu, koosolekud toimuvad regulaarselt, kuid alati ei ole koosolekute puhul õigusakte järgitud. Määruses[45] on sätestatud, et õppenõukogu koosolek kutsutakse kokku vähemalt neli korda aastas ja see on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt kaks kolmandikku liikmetest, sealhulgas õppenõukogu esimees või aseesimees. Õppenõukogu koosolekutest osavõtmine on õppenõukogu liikmetele kohustuslik.[46] Kooli õppenõukogu koosolekud on toimunud vähemalt neli korda aastas, kuid käesoleva õppeaasta esimesel koosolekul ei osalenud kaks kolmandikku liikmetest ning seetõttu olid koosolekul vastu võetud otsused õigustühised ning tuli korraldada uus koosolek.[47]

Õppenõukogu koosolekute protokollid ei ole korrektselt vormistatud. Määruses[48] on sätestatud, et õppenõukogu koosoleku kohta tuleb koostada protokoll, kuhu tuleb märkida koosoleku toimumise kuupäev, alguse ja lõpu kellaaeg, koosoleku toimumise koht, koosoleku juhataja ja

[32] EraKS, § 19 lg 1.
[33] Kooli põhikiri, §-d 17 ja 18.
[34] EraKS, § 21 lg 2.
[35] Kooli põhikiri, § 18 lg-d 3 ja 4.
[36] PGS, § 73 lg 9.
[37] Kooli põhikiri, § 18 lg 6.
[38] Kolleegiumi 11.04.2024 koosoleku protokoll nr 1 ja 13.03.2025 koosoleku protokoll nr 1.
[39] PGS, § 73 lg 1^1, EraKS, § 21 lg 3.
[40] Kooli põhikiri, § 18 lg 5.
[41] Kolleegiumi 11.04.2024 koosoleku protokoll nr 1 ja 13.03.2025 koosoleku protokoll nr 1.
[42] PGS, § 72 lg 1.
[43] PGS, § 72 lg 2.
[44] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § -d 5 ja 6.
[45] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 1.
[46] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 5.
[47] Õppenõukogu 25.09.2025 koosoleku protokoll nr 1, õppenõukogu 09.10.2025 koosoleku protokoll nr 1.
[48] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 8.

protokollija nimi, koosolekust osa võtnud ning koosolekult puudunud õppenõukogu liikmete nimed ning koosolekule kutsutud isikute nimed koos ametinimetustega, kinnitatud päevakord, sõnavõtjate nimed ja sõnavõttude lühike sisu, vastuvõetud otsused, otsuste faktilised ja õiguslikud alused, otsuste täitmise tähtajad ja vastutajad.

Õppenõukogu koosolekute protokollid on erinevad, näiteks mõnes protokollis[49] on päevakorrapunkti asemel kaks-kolm teemat kirjeldavat lauset ning hiljem sellest päevakorrapunktist ülevaadet tehtud ei ole, mõnel juhul[50] on ühe päevakorrapunkti all teemade loetelu (stuudium, hindamisjuhend, eesmärgid ja õpiväljundid, avaldused ja mallid stuudiumis), hiljem on selle päevakorrapunkti all täpsustatud vaid mõnda neist teemadest; mõnel juhul[51] on mõne päevakorrapunkti kohta protokollis toodud vaid pealkiri, kes mida rääkis ja mida otsustas, protokollist ei selgu. Esitatud sõnavõttude ülevaade on enamasti väga üldsõnaline või puudub üldse, peaaegu kõikides protokollides puuduvad vastu võetud otsuste faktilised ja õiguslikud alused, otsuste täitmise tähtajad ja vastutajad. Õppenõukogu otsused on täitmiseks kohustuslikud[52] kõigile õppe- ja kasvatusalal töötavatele isikutele ning neid otseselt puudutavates küsimustes ka kõikidele teistele kooli töötajatele ja õpilastele, mittenõustumisel on õigus otsus vaidlustada[53]. Seetõttu on protokollide ja vastuvõetud otsuste korrektne vormistamine oluline.

2.4. PGS sätestab[54], et direktoril tuleb kehtestada kooli päevakava, mis kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Seaduse[55] põhjal on õppetunni arvestuslik pikkus 45 minutit, kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest ning õppetund peab vahelduma vahetunniga, mille pikkus peab olema vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta.

Direktor esitas enne järelevalvet päevakava[56], mis hakkas kehtima 01.09.2025. Päevakavas on välja toodud tundide ja vahetundide toimumise ajad, nii esimese ja teise, teise ja kolmanda kui viienda ja kuuenda vahetunni pikkus on vaid viis minutit. Kooli põhikirjas[57] on määratud, et vahetunni pikkus on vähemalt kümme minutit, seega on päevakava nii seaduse kui põhikirjaga vastuolus. Direktori sõnul on vahetunnid alati lühemad olnud, vastuolusid ei ole tähele pandud. Järelevalve käigus kinnitas[58] direktor nõuetele vastava päevakava, mis hakkab kehtima 24.11.2025.

2.5. 2025/2026. õppeaasta tunniplaani on direktor kehtestanud[59], käskkirjale tunniplaani lisatud ei ole. Õigusselguse tagamiseks peaks dokumenti kehtestades lisama kehtestamise dokumendile ka vastavasisulise dokumendi ehk kehtestamise käskkirjale tunniplaani, et oleks selge, milline tunniplaan kehtestati. Tunniplaanis on välja toodud tundide, ringide ja õpiabitundide ajad.

2.6. Tunniplaani põhjal tegutsevad koolis mitmed ringid, näiteks on igal klassil hommikul hommikuring, kus õpilaste sõnul ennekõike uudiseid jagatakse. Tasuta ringid on koorilaul ja rahvatants, tasulised on näite-, nuti- ja legoring. Pikapäevarühm on tasuline. Koolis tegutsevad ka Kodutütred. Õpilased rääkisid, et neile korraldatakse ekskursioone, teatrikülastusi, matku,

[49] Õppenõukogu 27.08.2025 koosoleku protokoll nr 2.
[50] Õppenõukogu 11.09.2023 koosoleku protokoll nr 2.
[51] Õppenõukogu 27.01.2025 koosoleku protokoll nr 2.
[52] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 6 lg 2.
[53] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 8.
[54] PGS, § 25 lg 6.
[55] PGS, § 24 lg 5.
[56] Direktori 13.06.2025 käskkiri nr 1-3/44.
[57] Kooli põhikiri, § 10 lg 5.
[58] Direktori 05.11.2025 käskkiri nr 1-2/4.
[59] Direktori 29.08.2025 käskkiri nr 1-3/49.

õppekäike. Õpetajate sõnul osalevad mitmetel üritustel, näiteks jõulupidudel ja laternamatkal, alati ka lapsevanemad.

2.7. Riiklikus õppekavas[60] on välja toodud ainevaldkondade nädalatundide arvud kooliastmete kaupa ning sätestatud[61], et kooli õppekavas tuleb määrata, kuidas kasutatakse valikainete tunde ehk põhikooli I kooliastmes kaheksat, II kooliastmes kümmet ja III kooliastmes nelja valikaine nädalatundi. Seaduses[62] on määratud õpilaste suurim lubatud nädala õppekoormus. Kooli õppekavas üldosas[63] on tunnijaotusplaan, milles on ära toodud riikliku õppekavaga määratud kohustuslikud ained ja kooli valitud ained, tunnijaotusplaan on riikliku õppekavaga kooskõlas.

Kooli õppekavas[64] on kirjutatud, et õppetöös on rõhuasetus lapse algatusel, isetegemisel ja kogemuse läbi õppimisel, et arendatakse lapse tahet, iseloomu ja ettevõtlikkust ning selleks võimaldatakse õpilasele uurimuslikku tegevust. 1.–4. klassis, (v.a inglise keel, meedia- ja liikumisõpetus) rakendatakse üldõpetuse põhimõtteid, kasutatakse lõimimist, rakendatakse aktiivõppemeetodeid. II-s (alates 5. klassist) ja III kooliastmes kasutatakse koostöist õppimist: rakendatakse jagatud tunnikoormust ehk valitud aineid, näiteks sotsiaal- või loodusaineid, õpetatakse osaliselt koos, kuid õppemahtudes ja aine sisus erisusi ei tehta.

Kooli tunnipaan lähtub õppekava tunnijaotusplaanist, tunniplaani põhjal on lisaks inglise keelele, meedia- ja liikumisõpetusele eraldi tunnid ka muusikas, kunstis, usuõpetuses, tööõpetuses, inimeseõpetuses, informaatikas, võru keeles. Direktor rääkis, et üldõpetuslik lähenemine valiti kooli luues, et see oli koguduse õpetaja, kooli õpetajate ja lapsevanemate ühine otsus. Direktori sõnul rakendatakse üldõpetust eesti keele, matemaatika ja loodusõpetuse õpetamisel kuni neljanda klassini. Iga õpetaja otsustab ise, kas ja kuidas ta aineid lõimib, kuid lähtuda tuleb aine mahust. Vanemates klassides on tunnikoormust jagatud – kaks õpetajat on andnud koos tundi, enamasti juhtudel, kui õpilastel on individuaalsed õppekavad. Pidevalt direktori sõnul seda ei tehta. Seega ei lähtu kooli õppekorraldus õppekavast. Direktor oli nõus, et õppekava tuleb täpsustada.

2.8. Käesolevast õppeaastast toimuvad koolis nn iseseisva õppe päevad, igas kuus üks. Direktori sõnul toimub iseseisva õppe päev iga kord erineval nädalapäeval. Selle päeva ainete õpetajad koostavad koos õpilastele lõimitud ülesanded. Näiteks mõtlevad mingi teema ning õpilastel tuleb sel teemal jutuke või matemaatikaülesanne koostada, pilt joonistada, sobiv muusikapala leida, päevast võõrkeelne kokkuvõte teha. Õpilastel, kes soovivad kooli tulla, on see võimalus olemas. Abivajajatega tehakse koolis individuaalset tööd. 1. klassi õpilased on ka koolis. Õpetajad koostavad iseseisva õppe päeva järel kokkuvõtted, töökoosolekutel arutatakse, kuidas läks. Kohapealse järelevalve ajal oli esimene iseseisva õppe päev toimunud. Direktor väitis, et tagasiside oli valdavalt positiivne – õpilased ja õpetajad hindavad vaheldust ja praktilist õppimist. Õpilaste sõnul meeldis iseseisva õppe päev neile väga, sest nad said kodus olla ning huvitavaid loomingulisi ülesandeid lahendada. Õpilased teadsid, et neil on võimalik sel päeval soovi korral ka kooli minna. Direktori sõnul otsustati iseseisva õppe päevade korraldamine õppenõukogus, kuid protokolli seda ei märgitud. Õppekavas iseseisva õppe päevadega seonduvast kirjutatud ei ole.

2.9. Seaduses[65] on sätestatud, et erakoolis võib anda konfessionaalset usuõpetust erakooli nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras ning et konfessionaalse usuõpetuse õppimine peab olema vabatahtlik. Kooli õppekavas[66] on välja toodud, et usuõpetuse õpetamine lähtub kristlikust ja luterlikust usutunnistusest ning et selle eesmärk on anda õpilasele baasteadmised

[60] PRÕK, § 15 lg 3.
[61] PRÕK, § 15 lg 4.
[62] PGS, § 25 lg 2.
[63] Kooli õppekava, p 5.3.
[64] Kooli õppekava, p 5.1.1.
[65] EraKS, § 11 lg 5.
[66] Kooli õppekava, p 5.2.1.

piiblist, ristiusust ja luterliku kiriku traditsioonist, et seejärel tutvustada võrdlevalt teisi usundeid. Lisatud on, et usualane haritus on usuvabaduse tagamise eeltingimus. Kooli põhikirjas[67] on kirjutatud, et koolis õpetatakse luterlikku usuõpetust ning et usuõpetuse tingimused ja korra kehtestab kolleegium kooskõlas kooli pidajaga. Pidaja esindajate sõnul[68] on neid küsimusi arutatud, kuid vastavat korda ei ole.

2.10. Igal esmaspäeval on kogu kooliperel Põlva Maarja kirikus hommikuring, seda viib läbi koguduse vaimulik, kes on ka koolis usuõpetuse õpetaja. Õpilaste sõnul neile kristlust peale ei suruta, esmaspäevahommikuses hommikuringis osalemine on vabatahtlik ning koolis ongi õpilasi, kes on hommikuringist loobunud ning kirikus ei käi.

2.11. Seadusest[69] tulenevalt tuleb õpilasi õppeveerandi või kursuse algul peamistest läbitavatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitada, kool peab looma statsionaarses õppes õppivate õpilaste vanematele võimalused sellekohase infoga tutvumiseks. Kooli õppekava[70] põhjal teavitab õpetaja või klassijuhataja õpilast peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest ja hindamise korraldusest: iga trimestri esimeses tunnis räägib õpetaja, millised on eesoleva trimestri peamised õppeteemad, õpieesmärgid ja oodatavad õpiväljundid. Õppekava[71] põhjal jagatakse lapsevanematele infot Stuudiumis, lapsevanemate koosolekutel, kohtumistel ja arenguvestlustel, kooli kodulehel ja meililistides, konkreetse suhtlusviisi lepivad kooli esindaja ja lapsevanem kokku siis, kui õpilane koolis õppetööd alustab, vajadusel muudetakse suhtlusviisi õppeaasta alguses. Direktor kinnitas[72], et lapsevanemaid informeeritakse Stuudiumis ning lastevanemate koosolekutel.

2.12. Määruses[73] on välja toodud, et õpilasel ja tema vanemal on õigus saada teavet hinnete ja hinnangute kohta. Kooli õppekavas[74] on kirjas, et õpilane ja tema vanem saavad tagasisidet õpilase arengu ja koolis toimetuleku kohta vestluses klassijuhataja ja aineõpetajatega, arenguvestluste käigus ja e-päeviku vahendusel. Koolis on kujundav hindamine, õpilase arengut võrreldakse tema varasemate tulemustega. 1.–3. klassis kasutatakse suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid, 4.–5. klassis kasutatakse eristavat (omandatud, osaliselt omandatud, mitte veel omandatud) ning mitteeristavat (arvestatud või mittearvestatud) hindamist, mille juures on sõnaline selgitus. Mitteeristavalt hinnatakse muusikat, kunsti, inimeseõpetust, käsitööd, kodundust ja tehnoloogiaõpetust, liikumisõpetust, meedia- ja suhtlusõpetust, majandus- ja ettevõtlusõpet, usuõpetust, võru keelt ja kultuuri. 6.–8. klassis hinnatakse nii numbritega kui mitteeristavalt, hinnanguid arvestatud või mittearvestatud kasutatakse muusika, kunsti, käsitöö ja kodunduse, tehnoloogiaõpetuse, liikumisõpetuse ja usuõpetuse hindamiseks, 6. klassis hinnatakse nii ka inimeseõpetust ning meedia- ja suhtlusõpetust, 7. klassis majandus- ja ettevõtlusõpet ja inimeseõpetust. 9. klassis hinnatakse numbritega, kasutatakse viiepallisüsteemi.

Koolis on elektroonilised klassipäevikud, kasutatakse Stuudiumi keskkonda. Direktori sõnul on Stuudiumi täitmise kohta olemas kokkulepped: õpetajad peavad oma tunnid, kodused ülesanded ja märkused sisestama jooksvalt, kohe pärast tunde või sama päeva pärastlõunal, kell 17 enam päevikut täita ei saa. Õpetajad kinnitasid, et täidavad Stuudiumis päevikuid iga päev, sisestavad tundide info ja kodused ülesanded. Hinded märgivad samuti Stuudiumi, kuid lisaks annavad õpilastele tundides suulist tagasisidet ning teevad kirjalike tööde kohta märkusi: kirjutavad töödele, mis on hästi, mis halvasti. Lapsevanemad kinnitasid, et Stuudiumis on vajalik info olemas. Järelevalve läbiviijatega vestelnud õpilased rääkisid, et eelistavad numbrilist

[67] Kooli põhikiri, § 9 lg 3.
[68] 29.09.2025 vestluse protokoll nr 1.
[69] PGS, § 55 lg 3.
[70] Kooli õppekava, p 7.2.
[71] Kooli õppekava, p 8.1.
[72] 01.10.2029 vestluse protokoll nr 6.
[73] PRÕK, § 19 lg 4.
[74] Kooli õppekava, p 7.2.

hindamist, sest see on selgem ja arusaadavam, sõnaline hinnang on liiga pikk ja liiga kirjeldav. Õpilaste sõnul hindavad õpetajad neid õiglaselt.

01.10.2025 seisuga olid kõik õpetajad päevikuid täitnud, hinded ja hinnangud olemas, kuid tundide sissekanded olid väga erinevad: mõni õpetaja oli päevikusse kandnud vaid tunni teema, mõni oli andnud tundidest põhjaliku ülevaate ja kajastanud ka kõiki õpiülesandeid. Samuti olid erinevalt päevikusse märgitud kodused ülesanded: mõni õpetaja oli kirjutanud vaid harjutuse numbri või läbiloetava leheküIje, mõni aga lisanud ka erinevaid materjale, millega võiks lisaks tutvuda, ja linke huvitavate ülesannetega, mille tegemine pole kohustuslik, kuid mis õpilasi õpitava omandamisel toetavad.

2.13. Järelevalves vaadeldi kokku viit tundi: kolme üldõpetuse tundi, üht matemaatika- ja üht eesti keele tundi. Tunnivaatluste eesmärk oli saada ülevaade, mil viisil antakse koolis õpetajatele tunnivaatlusest tagasisidet. Kõik tunnid toimusid ruumides, kus oli võimalik mööblit ümber paigutada, õpilased paiknesid kas gruppide kaupa või nii, et said üksteist jälgida. Klassides oli tehnilisi vahendeid ja õpetajad ka kasutasid neid. Enamasti andsid õpetajad kogu klassile ühesuguseid ülesandeid, lasid õpilastel nii suuliselt vastata kui kirjalikke tõid teha, jälgisid enamasti kõiki õpilasi. Õpilased töötasid kaasa, olid julged, vastasid meeleldi. Tunnis, kus õppisid koos kaks eri klassi ja veel üks lihtsustatud õppekava õpilane, jäi õpetajal lihtsustatud õppekava õpilase jaoks vähe aega ning seetõttu tegeles õpilane õppetööga minimaalselt, pigem segas kaasõpilasi. Kaks üldõpetuse tundi olid oma sisult tavalised eesti keele tunnid, ühes üldõpetuse tunnis oli õpetaja erinevaid aineid lõiminud, õpilased õppisid keelereegleid ja lahendasid keerulisi matemaatikaülesandeid, tund oli hästi läbi mõeldud, tõhus ja huvitav. Tunde tagasisidestanud direktor oli toetav ja positiivne, kuid edasiviiva konstruktiivse tagasiside osakaal jäi väikeseks. Direktor rääkis, et koolis spetsiaalset tunnivaatluse vormi ei ole, et ta teeb tunde vaadeldes märkmeid ja kasutab neid hiljem õpetajaga tunnist rääkides, kuid neid märkmeid ta ei säilita. Tunnivaatlustel nähtust üldistavat kokkuvõtet ta koostanud ei ole. Õpetajad kinnitasid, et direktor käib tunde vaatamas.

2.14. Ettepanekud direktorile

2.14.1. Dokumente kehtestades vormistada kehtestatav dokument kehtestamise käskkirja või otsuse lisana, näiteks päevakava direktori käskkirja lisana, et oleks arusaadav, milline dokument kehtestati.

2.14.2. Õigusselguse tagamiseks digiallkirjastada dokumendi kehtestamise otsus ning kehtestatav dokument ja selle lisad kõik koos ühes digikonteineris.

2.14.3. Selgitada õpetajatele vajadust täita päevikuid nii, et puudumise korral saaks õpilane põhjaliku ülevaate, mida tunnis tehti.

2.15. Ettekirjutused pidajale

2.15.1. Tagada kooli kolleegiumi (nõukogu) ülesannete täitmine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 73 lõigetes 1^1 ja 9, erakooliseaduse § 21 lõikes 3 ja kooli põhikirja § 18 lõigetes 5 ja 6 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.2 toodud selgitustest. Tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.03.2026.

2.15.2. Tagada kooli õppenõukogu protokollide koostamine kooskõlas Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lõikes 8 sätestatud nõuetega. Tähtaeg: õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.03.2026.

2.15.3. Tagada, et koolis lähtutakse õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kooli õppekavast: muuta õppekava või koolis kasutatavat üldõpetuse rakendamise praktikat vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 15 lõigetes 1 ja 2 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.7 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

2.15.4. Tagada, et kooli õppekavas kirjeldatakse iseseisva õppe päevade korraldust vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ põhikooli-

ja gümnaasiumiseaduses § 17 lõikes 1 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.7 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.02.2026.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse hindamine koolis

3.1. PGS[75] sätestab, et koolis tuleb teha sisehindamist ning et sisehindamine peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb välja selgitada kooli tugevused ja parendusvaldkonnad ja nendest lähtuvalt koostada arengukava. Sisehindamisel peab analüüsima õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hindama nende tulemuslikkust. Kooli sisehindamise korra peab kehtestama direktor[76], andes selle eelnevalt arvamuse andmiseks kolleegiumile[77] (hoolekogule).

Direktor on sisehindamise korra oma käskkirjaga kehtestanud[78], koosolekute protokollidest[79] ei nähtu, et kolleegium seda dokumenti arutanud oleks. Dokumendis[80] on kirjutatud, et sisehindamise protsessi korraldab õppejuht ja sisehindamise eest vastutab direktor. Sisehindamise korra[81] järgi planeeritakse sisehindamine õppeaasta alguses kooli tegevuskavas, sisehindamist teostatakse regulaarselt kogu õppeaasta vältel. Dokumendis[82] on sätestatud, et sisehindamissüsteem koosneb sisekontrollist ja enesehindamisest, hõlmab andmete kogumist viies valdkonnas, et sisehindamise käigus analüüsitakse statistilisi näitajaid ja protsesse, et kõik kooli tööajad teevad eneseanalüüsi, et sisekontrolli teostavad kooli laiendatud juhtkonna liikmed. Andmekogumise meetodid on intervjuud või arenguvestlused, tundide ning muude õppe- ja kasvatustegevuste seire, dokumentide ja statistiliste andmete analüüs, koolikeskkonna vaatlus, õppevahendite ja inventari kaardistamine ning rahuloluküsitlused töötajate ning 3., 6., 9. ja 12. klassi õpilastega[83].

Sisehindamise kord ei ole kooli põhikirja, tegutsemisvormi, töötajate koosseisu ja struktuuri ning tegeliku õppe- ja kasvatustegevuse korraldusega kooskõlas: koolil 2025/2026. õppeaastal õppejuhti, kes korra järgi peaks sisehindamist korraldama, ei ole, samuti puudub laiendatud juhtkond. Ei ole ka sisehindamise korras nimetatud kooli tegevuskava. 2025/2026. õppeaastal on koolis kaheksa klassi, seega ei saa 12. klassi õpilastega rahuloluküsitlusi läbi viia. Pidaja nõukogu liikmed on arutanud, kas õppeasutus peaks olema kuue- või üheksaklassiline, ning otsustatud, et üheksaklassiline. Vestlusel kinnitasid pidaja esindajad, et koolis gümnaasiumiastet avada ei soovita. Sisehindamise korra numeratsioon on ebatäpne, sest punktid 3.1 ja 3.2 esinevad kahel korral.

3.2. Järelevalves esitati sisehindamise dokumentidena 2023/2024. õppeaasta lühikokkuvõte ja 2024/2025. õppeaasta kokkuvõte. 2023/2024. õppeaasta lühikokkuvõttes on õppeaasta üldiseloomustus, kokkuvõte õpilastest ja õppetööst, tugiteenustest, koolikultuurist ja toimunud sündmustest. Mõne lausega on puudutatud personali ja ohutusalast tegevust. Peamiste saavutustena on esitatud tugev kogukonna kaasatus, haridusliku erivajaduse (edaspidi *HEV*) toe tugevnemine ja mitmekesine õppetöö, arenguvajadustena ruumipuudus ning suurenenud tugispetsialistide ja õpetajate vajadus. Miks just niisuguste järeldusteni on jõutud, dokumendist ei selgu. 2024/2025. õppeaasta kokkuvõttes on toodud ülevaade õpilastest ja nende tulemustest, õppetöö korraldusest, personalist ja personaliga läbi viidud rahulolu-uuringust, HEV-õpilaste toetamisest, olulisematest õppeaastal toimunud üritustest ja ettevõtmistest, koostööst kogukonna ja lapsevanematega. Väljakutsetena on nähtud ruumipuudust ja klasside arvu kasvuga kaasnevat suuremat personalivajadust, arenguvõimaluste all plaanitakse iga kuu 1.

[75] PGS, § 78 lg 1.
[76] PGS, § 78 lg 3, § 71 lg 2 p 8
[77] PGS, § 73 lg 1[1] p 12.
[78] Direktori 30.08.2024 käskkiri nr 1-2/73.
[79] Kolleegiumi 11.04.2024 koosoleku protokoll nr 1 ja 13.03.2025 koosoleku protokoll nr 1.
[80] Sisehindamise kord, p 2.1.
[81] Sisehindamise kord, p 2.3.
[82] Sisehindamise kord, p 2.4.
[83] Sisehindamise kord, p 2.8.

koolipäeval iseõppepäevi, mille käigus õpilased saavad kodus lõimitud tegevusi teha, abivajajatel on võimalus koolis individuaalseid tunde saada. Kool osaleb Kiusamisvaba Kooli (KiVa) programmis, kuid soovitakse veelgi enam kiusamise ja selle ärahoidmisega tegeleda. Sisehindamise kokkuvõtted on üldsõnalised, puuduvad selgitused, kuidas välja toodud järeldusteni on jõutud.

Direktor rääkis, et 2025. aasta kevadel viidi läbi õpetajate rahuloluküsitlus, mis käsitles kooli õhkkonda, õppematerjalide olemasolu, oskuste ja teadmiste täiendamise võimalusi ning koolitusvajadusi. Uuriti ka seda, mis motiveerib ning kui rahul oma tööga ollakse. Lastevanemate koosolekutel korraldati rahulolu teemadel rühmaarutelusid. Tagasiside põhjal on õpetajad ja lapsevanemad üldiselt rahul, rahulolematus on seotud peamiselt füüsilise keskkonna ning koolitusvõimaluste nappusega. Direktori sõnul esitas ta rahuloluküsitluste tulemused nõukogule, lisaks kasutas neid oma töö analüüsimisel.

Määruses[84] on sätestatud, et õppenõukogu ülesanne on sise- ja välishindamise tulemused ning kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused läbi arutada ning kooli juhtkonnale õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ettepanekuid teha. Kooli sisehindamise korras[85] on kirjutatud, et sisehindamise kokkuvõte arutatakse läbi viimasel õppenõukogu koosolekul ning et parendusvaldkonnad võetakse aluseks uue õppeaasta üldtööplaani koostamisel.

Õppenõukogu koosolekute protokollide põhjal seda tehtud ei ole. Õppenõukogu koosolekul[86] on olnud küll päevakorrapunkt nr 1 „Õppeaasta lõpu arutelu, kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja ettepanekud kooli juhtkonnale kooli õppe- ja kasvatustegevuse täiustamiseks“, kuid protokolli põhjal on antud vaid hinnang õpilaste õppetulemustele, mõnel juhul ka hoolsusele ja käitumisele. 2024/2025. õppeaastal tehti õppenõukogus[87] samuti kokkuvõte õpilaste õpitulemustest, hoolsusest ja käitumisest. Sise- ja välishindamise tulemusi ei arutatud, kooli juhtkonnale õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks ettepanekuid ei tehtud.

3.3. Seaduses[88] on sätestatud, et sisehindamist tuleb teha vähemalt kord arengukava perioodi jooksul. Kooli sisehindamise korra[89] alusel vormistatakse sisehindamise tulemused aruandena. Arengukava on koostatud perioodiks 2023–2027, järelevalve ajal veel aruannet ei olnud.

3.4. PGSis[90] on sätestatud, et kooli järjepideva arengu tagamiseks tuleb koostada arengukava, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. EraKS[91] sätestab, et erakooli arengukavas tuleb esitada erakooli põhitegevuse ja -idee iseloomustus (arenguprintsiibid ja -suunad, pakutava koolitusteenuse iseloomustus, kasutatava tööjõu kirjeldus, kaasnevad riskid ja nende vältimise võimalused) ning andmed finantsressursside olemasolu või nende saamise allika kohta vähemalt õppekavaga kehtestatud nominaalsele õppeajale vastavaks perioodiks.

Kooli arengukava aastateks 2023–2027 on kinnitatud pidaja nõukogu koosolekul[92]. Dokumendis on õppeasutuse üldandmed, visioon, missioon, põhiväärtused, eripära, pedagoogiline kontseptsioon, ülevaade planeeritavast tööjõust, kulude-tulude prognoos, võimalikud riskid ja nende vältimise võimalused. Kooli iseloomustatakse kui kogukondlikku kristlikul maailmavaatel ja Kagu-Eesti kultuuripärandi väärtustamisel rajanevat uuendusmeelset ja inimsõbralikku haridusasutust, kus kõik koolipere liikmed on toetatud. Strateegiline eesmärk on olla 2026. aastal 9-klasssiline põhikooli, lasteaia ja eelkooliga

[84] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 1.
[85] Sisehindamise kord, p 4.
[86] Õppenõukogu 05.06.2024 protokoll nr 3.
[87] Õppenõukogu 03.06.2025 protokoll nr 3.
[88] PGS, § 78 lg 2.
[89] Sisehindamise kord, p 3.2.
[90] PGS, § 67 lg 1.
[91] EraKS, § 7 lg 1 p-d 1, 2.
[92] Põlva Jakobi Kooli Sihtasutuse nõukogu 25.03.2024 koosoleku protokoll.

õppeasutus, mis on hinnatud kristliku hariduse kandja ning iga õppija toetajana. Eesmärkideks on, et kristlik hingeharidus toetab iga õppija kujunemist hoolivaks, austavaks, tänulikuks ja vastutustundlikuks inimeseks, et iga õppija heaolu ja areng, õpihuvi ja õpioskuste areng on toetatud. Selleks soovitakse muu seas hingeharidust õppekavas olevate ainete ja teemadega lõimida, vaimselt ja füüsiliselt turvalist head enesetunnet loovat keskkonda arendada, kõigi õppijate eneseväärikust ja isikupära arvestada, pingutusi ja edu märgata, tunnustada ja edasiviivalt tagasisidestada. Tegevuste all on ära toodud ka põhimõtteid ja seisukohti, näiteks on kirjutatud, et koostöö aluseks on emotsionaalne ja sotsiaalne intelligentsus või et klassikaliste akadeemiliste aineteadmiste ja oskuste kõrval on oluliseks muutunud aineülesed või aineid läbivad oskused. Tegevuspõhimõteteks on 21. sajandi õpioskuste arendamine läbi kristliku hingehariduse, koostöise ja iga õppija individuaalsest arengust lähtuva õppe; iga õppija arengu toetamine; loova, mõtestatud, usaldusliku ja tähendusliku tegevuse väärtustamine.

Direktor rõhutas Kagu-Eesti kultuuripärandi väärtustamist, lisades, et õpilastele õpetatakse võru keelt, tutvustatakse Jakob Hurda ja Johannes Käisi pärandit, Põlvas töötanud kirikuõpetajate elulugusid ja tegemisi. Õpetajad ja õpilased külastavad koos kirikuõpetajate haudasid, käivad Karilatsi Vabaõhumuuseumis, osalevad omakultuuripäeval.

Arengukava vastab nõuetele, kuid on üldsõnaline ning mõõdikuid esitatud ei ole. Kui puuduvad konkreetsed mõõdetavad indikaatorid, on keeruline eesmärkide täitmist või mittetäitmist hinnata. Dokumendi puuduseks on asjaolu, et erinevad prognoosid erinevad: punktis 2.4.1 „Õpilaste ja personali prognoos aastate lõikes“ eeldatakse, et 2025/2026. õppeaastal õpib koolis 105 õpilast, punktis 2.5 „Majandamine“ on kirjas eeldus, et 2025/2026. õppeaastal on õpilasi 120. Viimase arvu põhjal on tehtud majanduslikud kalkulatsioonid. Tegelikult õpib õpilasi 2025/2026. õppeaastal koolis 79.

3.5. Üldtööplaan on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alane kohustuslik dokument[93], milles tuleb määratleda kooli ühe õppeaasta tegevuskava, mis peab lähtuma kooli arengukavast ja õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest[94]. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele, igas alapunktis peab määratlema ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad[95]. Õppenõukogu ülesanne on kinnitada üldtööplaan enne õppeaasta algust[96].

Eelmise ehk 2024/2025. õppeaasta üldtööplaan kinnitati kooli õppenõukogu koosolekul[97], lisaks kinnitas selle dokumendi ka direktor oma käskkirjaga. Selgitame, et direktor üldtööplaani kinnitama ei pea, see on õppenõukogu pädevuses. Üldtööplaanis on püstitatud tegevusvaldkondade kaupa ülesanded, mida nimetatakse tulemusteks, nende saavutamiseks planeeritavad tegevused, vastutajad ja tähtajad. Üldtööplaan lähtub kooli arengukavast ja 2023/2024. õppeaasta lühikokkuvõttest. Üks osa üldtööplaanist on õppeaasta tunniväliste tegevuste plaan, milles on ennekõike üritused ja nende toimumise ajad, samuti õppenõukogu koosolekute ajad.

2025/2026. õppeaasta üldtööplaani kinnitas õppenõukogu 25.09.2025. Õppenõukogu töökorda reguleeriva määruse[98] alusel on õppenõukogu koosolek otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt kaks kolmandikku liikmetest. 25.09.2025 koosolekul ei olnud piisavalt osalejaid, seega ei olnud koosolek otsustusvõimeline ning ei saanud üldtööplaani kinnitada. Direktor on kinnitanud üldtööplaani ka oma käskkirjaga, kuid direktoril puudub pädevus üldtööplaani

[93] PGS, § 70 lg 1 p 1.
[94] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4 lg 1.
[95] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5.
[96] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[97] Õppenõukogu 25. 09. 2024 koosoleku protokoll nr 1.
[98] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 1.

kinnitada. Koolis korraldati uus õppenõukogu koosolek (osales 16 ja puudus 7 õppenõukogu liiget) 09.10.2025, sellel koosolekul kinnitati üldtööplaan. Ka 2025/2026. õppeaasta üldtööplaanis on püstitatud tegevusvaldkondade kaupa ülesanded, mida nimetatakse tulemusteks, nende saavutamiseks planeeritavad tegevused, vastutajad ja tähtajad. Üldtööplaan lähtub kooli arengukavast ja 2023/2024. õppeaasta lühikokkuvõttest, kuid on väga üldsõnaline dokument. Näiteks on kirjutatud, et personali monitoorimiseks korraldab direktor üks kord õppeaastas tunnivaatlused, kuid mitut tundi ja mis eesmärgiga ta külastada soovib, välja toodud ei ole. Kiusamise ennetamiseks planeeritakse arendada sotsiaalseid ja suhtlemisoskusi, kuid kuidas ja millises ulatuses seda tehakse, kirjutatud ei ole. Üks tegevus on koostöövestluste korraldamine, kuid kellega, millal ja miks neid vestlusi läbi viiakse, üldtööplaanist ei selgu. Soovitakse siduda õppetöö kodukoha ja kodukoha vaimse pärandiga, selleks on plaanis teha koostööd Jakob Hurda Seltsiga, kuid dokumendis ei ole välja toodud, milline see koostöö võiks olla ja milles seisneda. Kui puuduvad konkreetsed tegevused ja tegevusnäitajad, ei ole võimalik üldtööplaani täitmist hinnata. Üldtööplaanis on ka ülesandeid ja tegevusi, mis on haridusasutustele õigusaktidega kohustuslikuks tehtud, näiteks planeeritakse tuge vajavaid õpilasi märgata. Üldtööplaani osad on õppeaasta tunniväliste tegevuste plaan, milles on ennekõike üritused ja nende toimumise ajad, ning õppenõukogu tegevuskava, milles on koosolekute ajad ja käsitletavad teemad.

Üldtööplaani puhul saab omanäolise ja positiivse asjaoluna esile tõsta, et koolis soovitakse igal kuul mingit oskust või omadust arendada, näiteks septembris koostööoskust, detsembris hoolivust.

3.6. Ettepanekud direktorile

3.6.1. Analüüsida sisehindamise dokumentides erinevat infot, näiteks tunnivaatlustel nähtut ja rahuloluküsitlustel teada saadut, et kindlaks teha, kuidas kool mingid tulemused on saavutanud, ning leida põhjused ja seosed, mis aitavad õppeasutust edasi arendada.

3.6.2. Seada arengukavas konkreetsed mõõdikud ja indikaatorid, mida mingi tegevusega saavutada tahetakse, et oleks lihtsam mõõta, kas ja kuivõrd eesmärgid täidetud said.

3.6.3. Seada üldtööplaanis konkreetsed sihid ja tegevusnäitajad, mida mingi tegevusega saavutada tahetakse, et oleks lihtsam mõõta, kas ja kuivõrd eesmärgid täidetud said.

3.6.4. Tagada, et õppenõukogu kinnitab õppeaasta üldtööplaani vastavalt haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 punktis 2 sätestatule iga õppeaasta alguseks.

3.7. Ettekirjutused pidajale

Tagada sisehindamise korra kehtestamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõikele 1, lähtudes käesoleva õiendi punktis 3.1 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.12.2025.

4. Õpilaste arengu toetamine ning kooli tugevused ja parendusvaldkonnad

4.1. PGS[99] sätestab, et õpilase arengu toetamiseks tuleb temaga vähemalt kord õppeaastas korraldada arenguvestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengueesmärkides. Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja.[100] Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor[101], esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule[102] ja hoolekogule[103].

Direktor on vastava korra „Põlva Jakobi Kooli õpilasega läbiviidava arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord“ kehtestanud[104]. Järelevalvele esitatud õppenõukogu

[99] PGS, § 37 lg 5.
[100] PGS, § 37 lg 6.
[101] PGS, § 37 lg 7, § 71 lg 2 p 9.
[102] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 8.
[103] § 73 lg 1^1 p 11.
[104] Direktori 20.01.2025 käskkiri nr 1-2/33.

protokollide ja kolleegiumi protokollide põhjal õppenõukogu ega kolleegium arenguvestluste korda arutanud ei ole. Direktor kinnitas, et kolleegiumilt, õppenõukogult ja õpilasesinduselt ta eelnevalt korra kohta arvamust ei küsinud.

Arenguvestluste korras[105] on sätestatud, et õpilase kooli vastuvõtmisele eelneb perevestlus, mille eesmärk on õpilase ja tema perega tutvuda, pere ootused välja selgitada ja õpilasele esmased arengueesmärgid seada. Dokumendi[106] põhjal viiakse õpilastega arenguvestlused läbi kord õppeaastas õppeaasta lõpus, uute õpilastega kaks korda õppeaastas ehk oktoobris-novembris ja aprillis-mais. Arenguvestluste korral on mitu lisa ehk küsimustikud ja eneseanalüüsilehed erineva vanuseastme õpilastele ja nende vanematele ning koondaruande vorm klassijuhatajatele.

Direktor, lapsevanemad ja õpetajad kinnitasid, et arenguvestlused toimuvad. Järelevalve läbiviijatega vestelnud õpilased väitsid, et arenguvestlused meeldivad neile väga, sest siis räägivad õpetajad vanematele nende kohta palju head. Järelevalves vaadeldi valikuliselt kolme klassi 2024/2025. õppeaasta arenguvestluste protokolle, need olid olemas ja korrektselt vormistatud.

4.2. PGS[107] sätestab, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid ning et tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb talle tagada võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös[108]. Direktoril tuleb määrata haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist[109]. HEVKO peab toetama ja juhendama õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustama vanemat ning tegema õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks. Pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta tuleb kanda õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile[110].

Direktor on määranud HEVKO-ks ning õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmise eest vastutava isikuks oma käskkirjaga[111] kooli eripedagoogi. Individuaalse arengu jälgimise kaardid ja individuaalsed õppekavad on koostatud.

4.3. Seaduses[112] on sätestatud, et õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse, seejuures tuleb järgida haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Koolivälise nõustamismeeskonna soovituse kohaselt ja seadusliku esindaja kirjalikul nõusolekul tuleb koolil rakendada õpilasele tõhustatud tuge või erituge, terviseseisundist tulenevat koduõpet, õppimiskohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendada ja asendada riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines, soovitada lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.[113] Õpiabi- või

[105] Kooli arenguvestluste kord, p-d 1.3 ja 1.4.
[106] Kooli arenguvestluste kord, p 2.1.
[107] PGS, § 6 lg 1.
[108] PGS, § 46 lg 9.
[109] PGS, § 46 lg 2.
[110] PGS, § 46 lg 7.
[111] Direktori 21.09.2023 käskkiri nr 1-2/27a.
[112] PGS, § 46 lg 10.
[113] PGS, § 48 lg 1.

tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor, kes peab selle otsuse tegemisel lähtuma õpilase seadusliku esindaja nõusolekust.[114]

Kooli õppekavas[115] on samuti kirjutatud, et kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõttest, et nii käitumis- ja suhtlemisraskustega, õpiraskustega kui andekatele õpilastele osutatakse abi. Toevajadusest teavitatakse õpilase vanemaid, seejärel viiakse läbi pedagoogilis-psühholoogilise hindamine. Õpilastele, kel on probleeme koolikohustuse täitmise või eeldatava õpitulemuse saavutamisega, pakutakse õpetajapoolset individuaalset juhendamist, tugispetsialistide abi, õpiabi, vajadusel koostatakse individuaalne õppekava või käitumise tugikava. Kui üldine tugi ei anna soovitud tulemusi, pöördutakse koolivälise nõustamismeeskonna poole ning koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendatakse tõhustatud tuge või erituge. Tõhustatud toe õpilastele pakutakse pidevat tugispetsialisti teenust, rakendatakse individuaalset õppekava, võimaldatakse individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö korral, osaajalist rühma- või individuaalõpet või õpet eriklassis. Erituge vajavale õpilasele pakutakse puudespetsiifilist õppekorraldust, keskkonda, metoodikat, vastavaid õppevahendeid, pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenusega või mõlemaga, pidevat individuaalset tuge klassis või osaajaga õpet individuaalselt või rühmas või õpet eriklassis. Vajadusel tehakse tuge vajavatele õpilastele kohandusi õppeajas, -sisus, -protsessis ja -keskkonnas. Andekaid õpilasi aidatakse aineolümpiaadideks ja võistlusteks valmistumisel, vajadusel tagatakse neile täiendav juhendamine ning koostatakse individuaalsed õppekavad.

EHISe[116] andmetel on koolis 24 tuge vajavat õpilast, nende hulgas 8 tõhustatud ja 4 erituge vajavat õpilast. Viiele õpilasele, kellest üks õpib lihtsustatud õppekava alusel, on koolivälise nõustamiskomisjoni poolt määratud õpe väikeklassis. Koolis eriklasse moodustatud ei ole, kuigi esitatud dokumentide põhjal ei ole ühegi õpilase seaduslik esindaja eriklassist loobunud. Direktori sõnul oleks 4. klassis vaja moodustada väikeklass, kuid momendil see puudub. Tugispetsialistid kinnitasid, et 4. klassis tuleks mõnele õpilasele õpetada eesti keelt ja matemaatikat väikeses rühmas. Ka teistes klassides on õpilasi, kes vajaksid tugispetsialistide hinnangul matemaatika- ja eesti keele tunnis väiksemat rühma. Koolis on ka üks lihtsustatud õppekava õpilane, tema on koos tugiisikuga liitklassis, kus õpivad koos 2. ja 3. klass. Tugispetsialistide hinnangul vajaks ta individuaalset õpet või väikest rühma.

4.4. Seaduse[117] kohaselt peab õpilasele vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse, nende teenuste rakendamiseks peab looma võimalused kooli pidaja ning teenuste rakendamist korraldama direktor. Tugispetsialistidel on õpilaste õpiraskuste ja muude probleemide ilmnemisel, õpetajate ja vanemate nõustamisel ning õpilastele täiendava toe pakkumisel oluline roll. Kooli põhikirjas[118] on samuti välja toodud, et tugispetsialistide teenuste rakendamist peab korraldama direktor.

EHISe[119] andmetel vajab eripedagoogi teenust 21, logopeedi teenust 17, sotsiaalpedagoogi teenust 9 ja koolipsühholoogi teenust 1 õpilane. Koolis töötavad nõutava kvalifikatsiooniga eripedagoog (koormus 0,3 ametikohta), sotsiaalpedagoog (koormus 0,86 ametikohta) ja logopeed (koormus 0,5 ametikohta), koolipsühholoogi ei ole, direktori sõnul[120] õpilastele koolipsühholoogi teenust ei pakuta. Tugispetsialistide sõnul[121] teevad nad nii omavahel kui õpetajatega koostööd. Märgatakse nii tuge vajavaid kui kohanemisraskustega õpilasi, palju

[114] PGS, § 46 lg 11.
[115] Kooli õppekava, p 9.
[116] EHIS, 16.10.2025.
[117] PGS, § 37 lg 2.
[118] Kooli põhikiri, § 17 lg 5 p 11.
[119] EHIS, 16.10.2025.
[120] 01.10.2025 vestluse protookoll nr 6.
[121] 30.09.2025 vestluse protokoll nr 4.

tehakse ennetustööd. Tugispetsialistide arvates tuleks nende koormust suurendada, sest tuge vajavaid õpilasi on palju.

4.5. Õpetajate sõnul on neil konsultatsioonitunnid, kus nad tuge vajavaid õpilasi aitavad. Lapsevanemate sõnul saavad nende lapsed abi ja tuge ennekõike klassijuhatajatelt, kuid ka koolipere teistelt liikmetelt, näiteks tugispetsialistidelt.

4.6. Andekaid õpilasi toetavad õpetajad: valmistavad neid olümpiaadideks ja ainevõistlusteks ette, korraldavad vastavaid konsultatsioone ja harjutustunde.

3.7. Ettepanek direktorile

Kaaluda võimalust suurendada tugispetsialistide koormust, et võimaldada tuge kõikidele õpilastele, kes seda vajavad.

4.8. Ettekirjutused pidajale

4.8.1. Tagada, et koolis lähtutakse vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõikele 10 ja § 48 lõikele 1 erivajadusega õpilastele toe pakkumisel koolivälise nõustamiskomisjoni soovitustest, lähtudes käesoleva õiendi punktis 4.3 toodud selgitustest. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.

4.8.2. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74[1] lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.

5. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

5.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses[122] sätestatud nõuetele ning võrreldi EHISesse kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Põhikooli direktori kvalifikatsiooninõuded[123] on magistrikraad, juhtimiskompetentsid ning C1 keeletasemel eesti keele oskus[124]. Õpetajate kvalifikatsiooninõuded on[125] magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon ja õpetajakutse, valikainete õpetajal[126] kõrgharidus ja pedagoogilised kompetentsid. Kvalifikatsiooninõuetele vastavateks loetakse ka enne 2013. aasta 1. septembrit põhikoolis või gümnaasiumis õpetajana või õppealajuhatajana või kutseõppeasutuses üldharidusainete õpetajana töötavad või töötanud isikud, kes on enne 2013. aasta 1. septembrit omandanud erialase või pedagoogilise keskeri- või kõrghariduse, alates 2002. aasta 1. juunist hariduse infosüsteemis registreeritud õppekavade puhul magistrikraadi.[127] Eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad peavad oskama eesti keelt C1-tasemel[128], kõik ülejäänud pedagoogid vähemalt B2-tasemel[129]. Eripedagoogil, koolipsühholoogil ja logopeedil peab olema[130] erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või vastavalt kas eripedagoogi, koolipsühholoogi või logopeedi kutse, sotsiaalpedagoogil[131] erialane kõrgharidus

[122] PGS, § 74[1] ja § 99.
[123] PGS, § 74[1] lg 1.
[124] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 6.
[125] PGS, § 74[1] lg 4.
[126] PGS, § 74[1] lg 5.
[127] PGS, § 99 lg 1.
[128] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p-d 6, 7.
[129] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 p 6.
[130] PGS, § 74[1] lg-d 7, 9, 10.
[131] PGS, § 74[1] lg 8.

või sellele vastav kvalifikatsioon või sotsiaalpedagoogi kutse. Eestikeelsete lastega töötavad tugispetsialistid peavad oskama eesti keelt C1-tasemel[132].

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, on kooliosas 21: direktor, 17 õpetajat, logopeed, kes töötab ka õpetajana, sotsiaalpedagoog, kes töötab ka õpetajana, ja eripedagoog. Kvalifikatsioon vastab nõuetele direktoril, eripedagoogil, 11 õpetajal ja logopeedil, kel on kvalifikatsioon ka õpetajana töötamiseks. Sotsiaalpedagoogil on kvalifikatsioon sotsiaalpedagoogina töötamiseks, kuid õpetajana töötamiseks mitte. Lisaks ei vasta kvalifikatsioon nõuetele veel kuuel õpetajal, kõigil neil puuduvad nii magistrikraad kui õpetajakutse, kuid kaks kvalifikatsioonita õpetajat õpivad magistri- ja üks bakalaureuseõppes, kõik õpetajakoolituse õppekavadel.

5.2. Seadus[133] sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab olema nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Kooli 19 õpetajast (k.a logopeed ja sotsiaalpedagoog) on nõuetele vastav kvalifikatsioon 12-l (63%), 7-l (37%) nõutavat kvalifikatsiooni ei ole. EHISe andmetel annavad õpetajad koolis kokku 193 õppetundi, neist 127 (66%) tundi õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane, ja 66 (34%) tundi õpetajad, kellel nõutav kvalifikatsioon puudub.

I kooliastmes on 48 tundi, millest 47 (98%) annavad kvalifikatsiooniga õpetajad, kvalifikatsioonita õpetajal on 1 (2%) tund.

II kooliastmes on 86 tundi, millest 56 (65%) annavad kvalifikatsiooniga ja 30 (35%) kvalifikatsioonita õpetajad.

I ja II kooliastmes, millele kool tegevusluba taotleb, on kokku 134 tundi, neist 103 (77%) annavad kvalifikatsiooniga ja 31 (23%) kvalifikatsioonita õpetajad.

III kooliastmes on 59 tundi, millest 24 (41%) annavad kvalifikatsiooniga ja 35 (59%) kvalifikatsioonita õpetajad.

Eeltoodust lähtuvalt ei ole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

5.3. EHISe põhimääruse[134] järgi peab õpetajate alamregistrisse kandma andmed põhihariduse omandamist võimaldavate õppeasutuste tasemehariduse pakkumisega seotud õpetajate, koolijuhtide ja tugispetsialistide kohta, andmed tuleb[135] pedagoogide alamregistrisse kanda tööle asumise, töölt lahkumise või andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul. Sissekanded tuleb teha alusdokumentide alusel.[136]

Enne järelevalvet oli isik, kes töötab koolis nii sotsiaalpedagoogi kui õpetajana, EHISesse kantud vaid sotsiaalpedagoogina, järelevalvemenetluse ajal andmed korrastati.

---

[132] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 p 9.
[133] PGS, § 74 lg 9.
[134] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 17.
[135] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 22 lg 2.
[136] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 20.

5.4. Haridusasutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate pedagoogidega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, lubab PGS[137] direktoril sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sellisel juhul tuleb direktoril aasta jooksul ametikohale uus avalik konkurss korraldada.

Kohapealse järelevalve ajal (02.10.2025 seisuga) olid kõikide koolis töötavate kvalifikatsioonita õpetajatega sõlmitud tähtajalised töölepingud.

5.5. PGSi[138] kohaselt peab kooli hoolekogu (kolleegium) kehtestama kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra. Järelevalves esitati „Põlva Jakobi Kooli õppealajuhataja, õpetaja, tugispetsialisti ja teiste õppe-kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise kord“, kuid järelevalve käsutuses olevate kolleegiumi koosolekute protokollide põhjal kolleegium seda dokumenti kehtestanud ei ole. Konkursikorras on vastuolusid, näiteks on kirjutatud[139], et konkursikomisjoni esimees on kooli direktor, liikmeteks kooli õppejuht ja sotsiaalpedagoog ning et vajadusel võib direktor komisjoni töösse kaasata teisi spetsialiste. Koolis õppejuhti ei ole, kes teda asendab, dokumendis kirjutatud ei ole. Ühe punkti[140] põhjal võtab komisjon otsuseid vastu avalikul hääletamisel lihthäälteenamusega, teise punkti[141] põhjal teeb otsuse ametikohale valimise kohta direktor. Seega jääb korda lugedes arusaamatuks, kuidas valimine ikkagi toimub. Kooli põhikirjas[142] on sätestatud, et kooli direktori ülesanne on pedagoogide vabade ametikohtade täitmiseks konkursid läbi viia.

Direktor rääkis, et konkursikorda koostades lähtus ta eeldusest, et koolis töötab taas õppejuht, sest õppejuhti on väga vaja. Konkursid toimusid sel suvel tööõpetuse ja tehnoloogia, inglise ja saksa keele õpetaja ametikohtadele, need kuulutati välja valla lehes, Töötukassa kodulehel ja kooli kodulehel. Konkursikomisjoni töös osalesid direktor, sotsiaalpedagoog ja kooli juhatuse liige. Komisjon arutas, milline kandidaat sobiks, ja valis hääletamise teel sobivaima. Protokolle ei koostatud. Kõik konkursid luhtusid. Liikumisõpetaja ametikohale konkurssi ei korraldatud, sest liikumisõpetajal oli ekslikult tähtajatu tööleping, enne järelevalvet muudeti see tähtajaliseks. Inimeseõpetuse õpetaja ametikohale ei korraldanud ka konkurssi, inimeseõpetuse tunnid määrati sotsiaalpedagoogile finantsilistel põhjustel. Direktori sõnul on ka konkreetseid õpetajaid kooli tööle kutsutud. Selgitame, et vastavalt PGSile[143] peab direktor õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldama avaliku konkursi, ilma konkursita nendele ametikohtadele seadus tööle võtta ei luba. Ka juhul, kui koolil on olemas sobiv kandidaat, peab ikkagi konkursi korraldama ning andma ka teistele isikutele võimaluse kandideerida.

5.6. PGSi[144] kohaselt peab õpetaja pedagoogiliste kompetentside olemasolu hindama tööandja. Direktori sõnul uurib ta kooli tööle kandideerivate inimeste tausta, hindab nende varasemat töökogemust.

[137] PGS, § 74 lg 7.
[138] PGS, § 74 lg 6, 73 lg 1^1 p 8.
[139] Konkursikord, P 3.4
[140] Konkursikord, p 3.4.
[141] Konkursikord, p 4.1. 4
[142] Kooli põhikiri, § 17 lg 5 p 15.
[143] PGS, § 74 lg 6.
[144] PGS, § 74^1 lg 12.

5.7. Kutsestandardi kohaselt otsib õpetaja võimalusi ennast arendada. Kooli õpetajad viimase viie aasta jooksul pikematel metoodikakoolitustel käinud ei ole, lühematel on käinud kokku 127 tunni ulatuses. Lisaks on nad osalenud 97 tunni jooksul lühikestel koolitustel, mis õpetavad õpilast toetama. Koolis töötab seitse kvalifikatsioonita õpetajat, osa neist teist, osa kolmandat õppeaastat, kuid koolitustel on neist osalenud vaid üks.

Direktor kinnitas, et koolitustel osalemine on olnud tagasihoidlik, sageli on see jäänud rahaliste võimaluste taha, huvi ei ole ka suur olnud. Ta väitis, et on tasuta koolitusi õpetajatele soovitanud ning niisugustel koolitustel on ka käidud. Õpetajate sõnul on nad koolitustest väga huvitatud, tahaksid rohkem osaleda, kuid koolil ei ole selleks rahalisi ressursse.

Direktor rääkis, et koolis on välja kujunenud mentorsüsteem, kogenumad õpetajad toetavad vabatahtlikult uusi kolleege, jagavad oma kogemusi. Õpetajad kinnitasid, et mentoritest on palju abi. Nad rääkisid, et tunnevad puudust õppejuhist ja huvijuhist. Tuge saavad nad ennekõike üksteiselt: jagavad muresid ja probleeme, vahetavad kogemusi, otsivad koos lahendusi. Ka direktor, kaplan (Põlva Maarja koguduse õpetaja ja kooli usuõpetuse õpetaja) ning lapsevanemad on väga toetavad.

5.8. Ettepanek direktorile
Leida võimalusi õpetajaid metoodikaalastele koolitustele saata, et nad saaksid uusi teadmisi, ideid, kogemusi, oskusi.

5.9. Ettekirjutused pidajale
5.9.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9 ja tuginedes käesoleva õiendi punktis 5.2 kirjeldatule. Täitmise tähtaeg: 01.03.2026.

5.9.2. Tagada, õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele korraldatava konkursi läbiviimise korra kehtestamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõike 6 ja § 73 lõike 1^1 punktis 8 sätestatule Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.

6. Muud tähelepanekud
Seaduses[145] on sätestatud, et õppeveerandites on kokku vähemalt 175 õppepäeva, et lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu, et lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka. Kooli põhikirjas[146] on kirjutatud, et õppeperioodis on vähemalt 175 õppepäeva (35 nädalat), lõpuklassis 185 õppepäeva. Kooli põhikiri tuleb PGSiga vastavusse viia.

6.1. Ettekirjutus pidajale
Viia Põlva Jakobi Kooli Sihtasutuse nõukogu 25.03.2024 otsusega kinnitatud Põlva Jakobi Kooli põhikiri kooskõlla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 24 lõikes 3 sätestatuga. Täitmise tähtaeg: 01.01.2026.

[145] PGS, § 24 lg 3.
[146] Kooli põhikiri, § 10 lg 2.